

Avond voor de Wijkraden - verslag

14 februari 2023 | Verhalenhuis Belvédère

Per maart 2022 zijn er 39 Rotterdamse wijkraden aangesteld. Direct na hun aanstelling moesten deze Wijkraden aan de slag, onder andere met het opstellen van Wijkakkoorden, relaties en netwerken opbouwen en het ophalen van ideeën en zorgen van hun medewijkbewoners. Om wijkraadsleden aan te moedigen hun ervaringen en kennis met elkaar uit te wisselen, organiseert de Kenniswerkplaats Leefbare Wijken een aantal bijeenkomsten voor wijkraadsleden. De eerste en goedbezochte Avond voor de Wijkraden vond plaats op 14 februari 2023 in het Verhalenhuis Belvédère.

Wijkraadslid: een uitdagende rol!

Ingmar van Meerkerk, onderzoeker aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op het thema participatie en lokale democratie, trapte de avond af met een presentatie over het betrekken van andere bewoners in de wijk. Hij stelde vast dat wijkraden veel taken en verantwoordelijkheden hebben; een mooie uitdaging! Een van de uitdagingen is om medebewoners te betrekken. Hij ging in op redenen waarom mensen wel of niet bereid zijn te participeren en deelde tips over hoe je bewoners succesvol kunt betrekken, bijvoorbeeld door bekendheid van de wijkraden te vergroten en participatie-momenten te combineren met goedbezochte evenementen in de wijk. Zijn presentatie, met daarin aandachtspunten en lessen over het betrekken van bewoners, is bijgevoegd aan dit verslag.

Na de presentatie gingen wijkraadsleden met elkaar in gesprek over drie thema's. We vatten de belangrijkste inzichten uit deze gesprekken samen.

Hoe bouw je een participatief netwerk in de wijk?

Een van de uitdagingen voor de wijkraden is het betrekken van verschillende groepen bewoners in de wijk. We bespraken deze uitdaging aan twee tafels, onder leiding van Gijs Custers en Emiel Rijshouwer besproken. Wijkraadsleden gaven aan zichzelf te zien als vertegenwoordigers of stem van de wijk en zouden daarom het liefst hun buurtgenoten goed informeren en zoveel en zo divers mogelijke stemmen uit de wijk ophalen. Dit blijkt in de praktijk niet eenvoudig: veel buurtbewoners weten niet wat de Wijkraad is en doet; mensen hebben het druk en hebben veel zorgen aan hun hoofd; sommigen bewoners zijn maar tijdelijk in de wijk en/of zijn de taal niet machtig. Het betrekken van buurtgenoten kost daarom veel tijd en energie, terwijl het slechts één van de vele taken van de wijkraad is.

Een van de uitdagingen die aan tafel besproken werd was het betrekken van jongeren bij het maken van plannen voor de wijk. Enkele ideeën en ervaringen zijn het benutten van sleutelfiguren (rolmodellen, adolescenten met roots in de wijk) om jongeren te bereiken; meer aandacht hebben voor 'niet-probleem jongeren'; online games als participatie-instrument; oprichten van een speciale jongerenwijkraad; samenwerken met andere wijkraden, omdat jongeren zich niet houden aan buurtgrenzen.

Aan de andere tafel werden aanpakken besproken om zoveel mogelijk andere bewoners te bereiken: op verschillende plekken overleggen plannen (de ene keer in een buurthuis, dan weer in een kerk, een moskee of een school); lid worden van veel verschillende lokale WhatsAppgroepen en hier vragen en uitnodigingen in posten; actief zijn op specifieke Wijkraadpagina's, Facebook en mijn.rotterdam.nl (mogelijk ook niet bekend bij veel

Rotterdamers); evenementen, zoals buurtfeestjes en dialoogtafels, liefst met eten, organiseren; een doorgeefdoosje ontwikkeld door studenten van de TU Delft, dat mensen uitnodigt en helpt vragen, zorgen en ideeën te delen.

Hoe behoud je je eigenheid in interactie met de gemeente?

Wijkraadsleden aan twee andere tafels, voorgezeten door Jelle Burger, Vivian Visser en Beitske Boonstra, erkennen dat het soms uitdagend is om de eigenheid van de wijk te behouden in interactie met de gemeente, bijvoorbeeld doordat grootschalige ruimtelijke plannen al uitgedacht zijn voordat de wijkraad er iets over mag zeggen of door tijdsdruk vanuit gemeentelijke processen. Hierin speelt ook mee dat er vanuit de gemeente vaak wordt gedacht vanuit wijkprofielen die de 'gemiddeldes' van de wijk laten zien, terwijl een wijk vaak meer divers is, waarbij verschillende delen van de wijk andere aandachtspunten behoeven. Er zijn bovendien wijken die de laatste jaren aan het veranderen zijn qua bevolkingssamenstelling, en dan is sterk de vraag wat die eigenheid dan is en hoe je kunt voorkomen dat je alleen de stem van de nieuwe of oude groep laat horen. Ook kan de beleidsdruk per wijk nogal verschillen: in wijken die hoog op de agenda staan van de gemeente om aan te pakken, kan de ruimte voor eigen inbreng vanuit de wijkraad wellicht kleiner uitpakken, in vergelijking met wijken die wat meer in de beleidsluwte liggen.

Wijkraadsleden deelden een aantal strategieën met elkaar die zij benutten om zichzelf te positioneren en zo de eigenheid te behouden: het mobiliseren van andere bewoners rondom specifieke thema's – en dan helpt het als er in een wijk een heel specifiek vraagstuk op tafel ligt waar de bewoners van de wijk zich ook echt druk om maken, zoals de leegloop van een winkelcentrum of herbestemming van leegstaande gebouwen. Daarnaast helpt het om bijvoorbeeld in te spreken bij de raad of door aparte overleggen te organiseren; krachtige verhalen vertellen over ervaringen van verschillende groepenbewoners in de wijken om een concreet beeld van de 'levens achter de cijfers' te creëren; inzetten op een sterk netwerk met medebewoners, de politiek en gebiedsorganisatie; de tijd krijgen en nemen om medewijkraadsleden te leren kennen en echt als een team op te kunnen treden, waarbij iedereen goed op de hoogte is van elkaars activiteiten en connecties; regelmatige contacten hebben met omliggende wijkraden omdat veel onderwerpen buurt overstijgend zijn.

Uiteraard wordt ook de relatie met de wijkmanager en de wijkraad coördinator benoemd als heel belangrijk. Soms helpt het als dezen, en de wijkraad zelf, allemaal nieuw zijn in de wijk zodat er veel ruimte en zin is om samen de eigenheid van de wijk te verkennen. En soms helpt een jarenlange vertrouwensband juist om elkaar die ruimte te geven. Tegelijkertijd zijn er ook ervaringen van wijkraden die merkten dat er nogal eens een rem werd gezet om te veel eigen inbreng – een goed en open gesprek daarover met de wijkmanager kan dan wel positief verschil maken.

Welke kant kun je inhoudelijk op met het Wijkakkoord?

Mike Duijn en Manon Koopman begeleidden twee tafels over de ervaringen van wijkraadsleden met het opstellen van hun Wijkakkoorden. De deelnemers gingen zowel in op de inhoud van de akkoorden als het proces van opstellen.

De meeste wijken hebben, op verschillende manieren, input opgehaald van medewijkbewoners. Het was daarvoor belangrijk om een fysieke plek te hebben waarin wijkraden en bewoners samen kunnen komen. Een uitdaging hierbij was om een sfeer te creëren waarin iedereen zich veilig voelde om ideeën in te brengen, er bereidheid was om begrip te hebben voor ieders ideeën, ervaringen en standpunten, en gedacht werd in het

breder belang van de wijk in plaats van de 'eigen achterban.' Soms was hulp van de wijkmanager of wijkraadscoördinator hierbij nodig.

Het was vervolgens de taak aan de wijkraadsleden om de passende thema's en subdoelen uit alle opgedane ideeën te filteren, ook met het oog op het creëren van realistische verwachtingen. Alle wijkraadsleden benadrukten dat de wijkmanager en wijkraadscoördinator hier een belangrijke rol in hebben gespeeld. Wijkraadsleden hebben de invloed van deze ambtenaren wisselend ervaren. Sommigen hebben het als beklemmend ervaren en hebben het idee dat er inhoudelijk te veel gestuurd is waardoor zij bang zijn dat wijkbewoners zich onvoldoende herkennen in het akkoord omdat onvoldoende duidelijk is wat er met hun input gebeurd is. Anderen zijn juist blij met de hulp die zij hebben gekregen omdat het resulteert in een haalbaarder wijkakkoord waarin de kans kleiner is dat de inhoud door de clusters wordt afgewezen.

We sluiten de avond af met twee belangrijke observaties

Er zijn de afgelopen periode onder grote tijdsdruk en met nog veel onduidelijkheid wijkakkoorden opgeleverd. De aanwezige wijkraadsleden roepen op om hiervan te leren – zowel door de gemeente als door de wijkraadsleden zelf – en te verbeteren. Men is bang dat er over vier jaar weer een ander bestuursmodel komt. Liever krijgt men de kans om de wijkraadsleden tot een succes te maken, wat een toekomstperspectief en lange adem vergt. Onderdeel van zo'n leerproces is het uitwisselen van ervaringen tussen wijkraadsleden. Het delen van verhalen en inzichten wordt als bijzonder waardevol en inspirerend gezien. De Avond voor de Wijkraadsleden wordt dan ook zeer gewaardeerd en men hoopt op herhaling! Daar gaan we voor zorgen.